

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

V Celovci 25. januarja 1885.

Št. 2.

Kako se voli na Koroškem za državni zbor.

Po časnikih se bere, da se razide državni zbor kmalo po veliki noči, in da bojo kmalo potem nove volitve. Treba je tedaj, da se o pravem času pripravimo na to imenitno delo.

Koroška dežela ima v državnem zboru na Dunaji 9 poslancev: 1 volijo grajščaki ali veliko-posestniki; 1 kupčijska zbornica; 1 mesto Celovec; 1 Beljak z gornjekoroškimi mesti in trgi, 1 pa spodnjekoroški trgi in mesta. Kmečke občine volijo samo 4 poslance, in sicer tako, da so razdeljene na štiri volilne okraje, katerih vsaki voli po enega poslanca.

V prvem okraju volijo sodnije: Velikovec, Pliberk, Kapla, Doberla ves, Celovška okolica in Trg (Feldkirchen). Volilni moške iz Velikovške, Pliberške, Kapelske in Dobrolske sodnije volijo v Velikovec; volilni moške iz Celovške okolice in iz Trške sodnije pa v Celovec.

V drugem volilnem okraju volijo sodnije: Št. Pavel, Volsberk, Št. Lenart, Svinee, Staridvor, Št. Vid, Breže in Krka.

V tretjem volilnem okraju volijo sodnije: Borovlje, Rožak, Podklošter, Trbiž, Beljak in Patterion. Volilci iz spodnjega Roža volijo v Borovljah, vsi drugi v Beljaku.

V četrtem volilnem okraju volijo sodnije: Spital, Millstatt, Sovodje, Zgornja Bela, Kot, Greifenburg, Kočani in Št. Mohor.

V velikem posestvu, v kupčijski zbornici in v mestih imajo nemški liberalci tako močno večino, da nimajo tam za zdaj nobenega upanja ne Slovenci, ne nemška katoliška stranka. Svojo srečo zamoremo poskusiti le v kmečkih volilnih okrajih, in sicer tako, da bi Slovenci kandidata postavili v prvem (Celovec-Velikovec) in tretjem (Beljak-Borovlje) okraju, nemški konservativci pa v drugem (Volsberg-Št. Vid) in četrtem (Spital-Št. Mohor.)

V prvem okraju (Velikovec-Celovec) je 70.000 Slovencev in le 30.000 Nemcev. Po pravici bi morali tedaj ta okraj pustiti Slovincem. Vender pa so do zdaj zmagali vsakokrat tudi v tem okraju nemški liberalci. Žalibog da so mnogi slovenski volilci zatajili svojo kri in svoj rod ter potegnili z Nemci. Ti odpadniki ali nemškutarji so tedaj pripomogli k temu, da koroški Slovenci na Dunaji nimajo nobenega poslanca! Pri zadnji volitvi je sicer č. g. Einspielerju le malo glasov menjalo do večine, voljen je bil pa vender le

nemško-liberalni kmet Peter Lax, kateri potem v šestih letih nobenkrat ni spregovoril v javni seji ne za Slovence in ne za Nemce. Letos pa upamo zmagati Slovenci. Kaže se, da se zbuja Slovenci in konservativni Nemci. V Velikovec bo gotovo večina naša. V Velikovec voli 112 slovenskih volilnih moških. V Celovec jih voli 116 volilnih moških. Med njimi je 42 Tržanov (Feldkirchnerjev) ki so vsi Nemci in volijo navadno liberalno. Celovška okolica šteje 74 volilnih moških, med njimi jih je komaj kakih 20 iz nemških ali ponemčenih občin, drugi so Slovenci. Se ve da so mnogi iz njih še na vajetih Celovških liberalcev. Pa zmirom bolj se zavedajo svojega slovenskega rodu. Rodoljubi, le delajte, da pridobite Celovško okolico za nas, potem se nam ni bati volilnega boja!

Pa tudi v Beljaškem volilnem okraju nam je zmagati mogoče, ako bi vsi Slovenci volili z nami, kakor je njih dolžnost. Tri sodnije so čisto slovenske, namreč Borovska, Rožeška in Podklosterska. Vseh volilnih moških je 141. Da zmagamo, je tedaj treba 71 glasov. Kje bi se dobili? Borovska sodnija ima 24 volilnih moških, Rožeška 18, Podklosterska 18; v Trbiški sodnji so tri slovenske občine, ki imajo volilnih moških: Lipalja ves 1, Ukve 3, Žabnice 2; v Beljaški sodnji so tri slovenske občine, ki imajo volilnih moških: Bekštanj 8, D. M. na Zili 3 in Wernberg 5. Slovenskih glasov je tedaj 82, za 11 več, kakor jih potrebujemo! Nemške občine pa štejejo le 59 volilnih moških. Številke govorijo za nas.

Slovenci, glejte, sami imate svojo srečo v rokah: Lah gre z Lahom, Nemec z Nemcem, Madjar z Madjarom, Slovenci — s kom pa vi pojdete? Kri ni voda! Rodoljubi, dobili ste oklic iz Celovca, ki vam pové, kako vam je začetni, da pripravite tla za srečne volitve. Bodite tako marljivi in gibčni v agitaciji, kakor naši nasprotniki! Oni so že lani nabirali denar za volitve, se zbirali in posvetovali. Vozijo se iz mesta v mesto, iz vasi v vas, da spodbujajo in podučujejo svoje ljudi. Če bi tudi naši moške brez vsega straha delovali tako pridno, potem mora zmagati pravica.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Beri, peroprask, in molči!) „Freie Stimmen“ št. 1. t. l. noče vrjeti, kar je pisal „Mir“, da so v Tinjah nastavili šolarja za učitelja. V dopisu iz Tinjan pravi, da se je našemu dopisniku menda le sanjalo, ko je pisal tisto

novico. Nemara se je tudi Velikovškemu okrajnemu šolskemu совету le sanjalo, ko je izdal sledeči odlok, ki ga posnamemo iz „Slovenca“ št. 269 l. 1844:

„Z. 1681. An den Ortsschulrath in Tainach. Der hohe k. k. Landesschulrath hat mit dem Erlasse vom 15. Oktober l. J., Z. 2397, anher mitgetheilt, dass er nicht in der Lage ist, eine Lehrkraft zur Supplirung dorthin abzuordnen. Es bleibt demnach nichts anderes übrig, als bis zur Besetzung der Oberlehrerstelle den Halbtagsunterricht einzuführen. Der dortige Lehrer Herr Florian Moser wird bestrebt sein mit Zuhilfenahme eines Schülers aus der zweiten Klasse zur allfälligen Verdolmetschung bei den kleinen Kindern den Unterricht anzufangen. Ueberhaupt wird in diesem Falle mehr auf die technische Fertigkeit der vorzunehmenden Gegenstände, als auf das Verständniss, Gewicht zu legen sein. Hievon wird der Ortsschulrath in Kenntniss gesetzt. K. k. Bezirksschulrath Völkermarkt am 4. November 1884. Des Vorsitzenden Stellvertreter: Beda Schroll m. p.“

Zvedeli smo, da je po tem odloku res nekaj časa šolar pomagal podučevati. Da zdaj ni več tega, radi verjamemo; saj je prišel v Tinje učitelj Stotz, ki slovensko zna. Radovedni smo, ali bodo „Fr. St.“ toliko predrzne, da bojo zatajile še ta odlok okr. šolsk. sveta s tekočo številko, dnevom in podpisom?

Iz Celovca. (Cerkvena oprava. — Kako so judje zvit.) Pretekli teden je bil v Celovcu g. Brückner, ki zastopa trgovsko hišo Janez Heindl na Dunaji. Ta prodaja cerkveno opravo itd. (Glej oglasnik na zadnji strani.) Prikupil se nam je g. Brückner s tem, da je dvakrat kot „čarobnik“ nastopil v hiši katoliških pomočnikov in ves dohodek daroval društvu. V svoji kupčiji je pokazal veliko lepega blaga (mešnih plaščev, cerkvene oprave itd.). Cerkovnik stolne fare se pohvali posebno z „večno lučjo“, ki jo je kupil od te firme. Ta hiša Janez Heindl je katoliška, in to se mora v naših časih posebno povdarjati; kajti zdaj je mnogo takih zvitih judov, ki pod kršćansko šemo in z velikim svetohljem prodajajo cerkvene reči. Tako piše protijudovski list „Volksfreund“, da je hiša „Karl Fritz et Comp.“ judovska: gospodar je jud Feichtmann, kristjan Fritz je le delavec pri hiši in je dal za plačo svoje ime, da se bahajo z njegovim krstnim listom in ga še tiskajo v cenike. S tem sleparijo duhovnike, da kupijo cerkveno opravo od — judov! Isti list piše, da je tudi „St. Lukas-Kunstanstalt“ v judovskih rokah. Kjer mu dobiček kaže, prodaja jud tudi britke martre in božične podobice. V srečo se ve da so mu te reči zoperne. Kdor tedaj iz kršćanskih rok dobiti želi cerkveno opravo, obleko, posodo itd., naj se rajši obrne na hišo Janez Heindl na Dunaji na trgu sv. Štefana.

Iz Žrelca. (Dobili smo duhovnega pastirja!) Novo leto začelo se je za nas dobro. Dolgo smo bili brez duhovnika, in to je huda: deleč smo imeli hoditi k Božji službi; kaj pa še le pri krstih, pogrebih, ali če je kdo zbolel in želel spovednika! Toliko bolj veseli smo, da smo zdaj spet dobili duhovnega pastirja č. g. Šimna Greinerja, ki bojo oskrbovali tudi faro Št.

Jakob pri cesti. Sprejeli smo jih z veliko častjo: peveci, godci, ognjegasci, vse je bilo na nogah, da smo jim šli naproti. Med veselo godbo in z gorečimi bakljami spremili smo jih do farovža. Potem smo se zbrali pri „Oremusu“ na kapljico vina. Tam so se oglasili peveci in vmes se je marsikatera rekla, da je bilo vse dobre volje. Gospoda Greinerja smo slišali hvaliti še prej, ko so k nam prišli, kako so vesten dušni pastir in prijatelj slovenskega ljudstva. Naj nam jih Bog ohrani v zdravju in moči, da bi še dolgo let delovali v čast Bogu in prid ljudem!

Od Št. Jakoba v Rožu. (Novi gosp. farni oskrbnik. — Sodnik v Rožaku.) Resnico je govoril vaš dopisnik od D. M. na Jezeru, ko je hvalil č. g. Krauta in žaloval za njim. Ta kratki čas, kar so g. Kraut pri nas, so se nam že vsem prikupili, tako so skrbni, prijazni, ljubeznjivi. Prav hvaležni smo čast. knezoškofijstvu, da so nam poslali ravno tega gospoda.

Čuje se, da nas bo zapustil Rožeški gospod sodnik. Bil je nemškoliberallec, zato ne bomo žalovali za njim.

Iz Borovelj. Šolski načelnik. — Kasa za bolne delavce.) Prav je imel tisti, ki vam je pisal, kako čudno je to, da imamo v Borovljah Prusa in luteranca za šolskega načelnika. To nam ni po volji in nas boli, ker smo dobri katoličani. To so naredili naši nemškoliberalni velikaši. Dobili smo g. Wernerja skoro za župana. Pa k sreči je to spodletelo; da bi ga odškodovali, naredili so ga velikaši za šolskega načelnika. Ali niso naši nobenega moža naše vere za to?

Naši bogatinci se branijo bolnišne kase; menda jih je sram ali pa jim je žal za krajcarje, ki bi jih morali plačevati v njo in tako pomagati bolnikom. Praviijo, da so pri tej bolnišni blagajnici sami berači. To pa ni res; pri njej so še taki, ki imajo tisoče. Ta kasa nam je potrebna; saj je prav in dobro, da delavci v bolezni najdejo kako pomoč. In če so delavci res taki „berači“, od kod pa to pride?

Iz Šmihela nad Pliberkom. (Pogreb.) Danes je Šentjanžev den in dobri prijatelji si s šentjanževcem napivajo. Za Šmihelske farmane pa je danes den prebitke žalosti in svetlih solz. Jaz, ki to pišem, bi rajše v solze namočil pero, kakor pa v črnilo. Povabljen sem od dragih mi prijateljev, naj v kratkem popišem bitko zgubo, ktera je zadela dobre Šmihelske farane s smrtjo izvrstnega dušnega pastirja, njih župnika g. Hafner Janeza. Prostorci cenjega „Mira“ pa so pretesni, da bi sprejeli celi životopis toliko pridnega dušnega pastirja, cesarju zvesto udanega podložnika, skrbnega občinskega očeta, najtoplejšega prijatelja šolske mladine, in zvestega sina tužne svoje slovenske domovine; naj tedaj le v kratkem omenim njih delavnosti v Šmihelskej fari, ktero so nastopili s poletjem 1864, in polnih 20 let oskrbovali kot izgledni župnik.

Hitro po nastopu nove fare bila je njih največja skrb, zlepšati farno cerkev in podružnice, da postanejo vredna prebivališča večnega Kralja. Leta 1866 jih zadene velika nesreča. To leto namreč pogori cerkvena streha, turn (cerkveni stolp) in več družih poslopij v Šmihelskej vasi. Koliko so revež pretrpeli po požaru, preden so popravili po-

gorela poslopja, in koliko britkih so še več let požirali tudi potem od neke strani, od ktere so se nadjali največje pomoči, ve nekoliko le on, ki je že kedaj opraviti imel s stavljanjem ali popravljanjem cerkve ali farovžkih poslopij. Z Božjo in s pomočjo cerkvenih dobrotnikov, pa tudi z velikimi lastnimi žrtvami prenovili so cerkveni zvonik, cerkev in mnogo drugih reči. Oskrbeli so nove zvonove, da jim deleč v okolici ni para. Tudi so napravili prav lep križev pot, veliko belo zastavo in več dragocenih mešnih oblačil, razširili farno pokopališče itd. Pa ne samo farnej cerkvi so posvetili ves svoj trud, temveč tudi podružnice niso pozabili. Veško in Rinkoljsko cerkev so na novo pokrili, očedili, in v prvi tudi nove oltarje postavili. Za Dvorsko cerkev so uro in nov zvon naročili in mnogo popraviti dali manjših reči. Gotovo jih je vse to stalo čez mero obilno truda, potov, pisarij, skrbi in stroškov. Skrbeli so tudi za spodobno službo Božjo, in toliko priljubljene šmarnice so kaj radi vodili sami. Gotovo tudi Marija ni pozabila svojega častilca v britki njegovej smrtnej uri. Do slednjega so vestno opravljali svoje duhovske dolžnosti, in njih posebno veselje bila je spovednica, v kateri so še celó v svojej bolezni presedeli dolge ure. Ko so spovedencem prižigali dušno luč, ugasnovala je počasi luč njih življenja. Vsaj tudi užgana sveča drugim sveti, samo sebe pa ukončuje. Oskrbeli so prvi med svojimi duhovnimi brati v podjunskej dolini svojim farmanom sv. misijon, in pod misijonskim križem so mnogokrat molili za svoje jim od Boga izročene verne ovčice.

Bili so rajni tudi zmiraj zvesto udani podložnik svojemu cesarju, vseletni odbornik občinskega zastopa in večletni načelnik krajnega šolskega sveta. Državljske svoje dolžnosti so spolnovali vestno, ter iskreno ljubili svojo koroško domovino in mili materni jezik. Pri slehernej priložnosti so možko stali za pravico in resnico. Akoravno že bolni prišli so vendarle k slednej volitvi v Velikovec, in svoj glas kakor vselej vestno oddali možéma, kterima je blagor domovine v istini na srečo. Toliko značajnega domoljuba so spoštovali ali vsaj občudovali tudi možje, ki so bili nasprotnega političnega mnenja. Krščanska odgoja na zdravej podlagi šolske mladine bila jim je posebno pri srečo, in mnogo so se trudili, da bi že tako in tako preobloženim farmanom olajšali težko šolsko breme. Imeli so za to mnogo sitnosti in dosti grenkih in žerkih so morali požirati od več strani. Ni se tedaj čuditi, da so bili volje zavoljo teh in drugih nezdov na svoje stare leta zapustiti Šmihelsko faro, in so trikrat prosili za druge fare. Bog pa je drugače sklenil v svojej nezapodljivi modrosti. Hotel je, da naj oče ostane pri svojih otrocih, od kterih so jih precejšne število po delanju sv. krsta prerodili k duhovnemu življenju; naj utrjeni pastir počiva v sredi svojih ovčic, ktere je ljubil tako pristréno; — prvi iz med duhovščine na Šmihelskem pokopališču! Krepkega moža podere ne mnogo let, ker bili so stari še le 66 let, ampak teža skrbi in britkihkušenj. Pred dvema letoma je začelo pešati zdravje. V nadležnej bolezni na srečo in na drobno, ktero so pa prenašali voljno in potrpežljivo, iskali so zdravja v toplicah in pri zdravnikih; ali pomagati jim je

zamogel le sam Bog, ki jih je ravno na sveti dan med službo Božjo, večkrat s sv. zakramenti previdenih, vzel iz doline solz. Vse svoje dni, posebno pa na smrtnej postelji so trdno zaupali v Boga in vrh tega obilno dobrih del pred seboj v nebesa pošiljali po rokah ubogih. Zato upamo, da je že ta sveti dan njih duša z angeljci v nebesih zapela veselo glorio; vsaj: „Blagor mrtvim, kteri v Gospodu umrjejo! . . . Njih dela grejo za njimi.“

Pošteni Šmihelski farani, ki so bolnega gospoda marljivo obiskavali med boleznijo, bili so v največjo žalost vtopljeni, ko jim zvonovi pri farnej cerkvi, pri vsih podružnicah, pa tudi v sosednjih Kazazah z milotužnim glasom naznanijo smrt dobrega dušnega pastirja, — prijatelja — dobrotnika — očeta! Ko so bili naparani v s črnimi pregrinjali prepreženej sobi, opravljali so Šmihelski sosedje, vrsté se, molitvene ure pri mrtvaškem odru. Farovž je bil od dneva njih smrti do pogreba ves ljudi napolnjen. Vsak je hotel mlo lice duhovnega očeta še enkrat videti, — vsak njih mrtvaški oder z blagoslovljeno vodo poskropiti, — vsak njih dušo priporočiti milosti Božji. Nekteri se niso zamogli ločiti od njih mrtvega telesa, kakor one pobožne žene od groba Jezusovega. Na sv. Janeza dan bil je njih pogreb tako veličasten kakoršnega še ni videla Šmihelska fara. V dokaz občne žalosti so vihrale iz visocega zvonika, na farovžu in na večih poslopjih črne zastave. Tako znajo Slovenci obžalovati smrt vestnega duhovna. Milo zapojejo zvonovi pri farnej cerkvi, pa tudi pri vseh podružnicah. Osmero Šmihelskih sosedov zadene po končanih molitvah čedno rakev (mrtvaško trugo) ktero je po lastnej volji rajnega g. župnika izdelal domači organist Haninov Mihej. Rakev so kinčali lepi venci s primernimi napisi. Dvoje tacih vencev darovali so Pliberški in Ljibuški lovcí, troje pa domačini z napisi: „Svojemu župniku Šmihelski sosedje.“ — „Svojemu dobrotniku Šercerjeva hiša.“ — In slednjega je daroval gospod kaplan Anton Mikuluš z napisom: „Svojemu župniku A. M.“ Kaj lepo je stregel blagi ta gospod kaplan svojemu župniku v hudej bolezni, in kako lep pogreb jim je oskrbel s pomočjo vrlih farmanov! Božji blagoslov nad njim in nad dobrimi dušami po vsej fari! Tudi drugi farani so vsak po svojej moči z venci in cveticami obsipali drage ostanke nepozabljenega duhovnega očeta. — Začne se žalosten sprevod, in gre doli po vesi memo Šercerjeve hiše, in od tod daleč za vasjo, in se pomika memo Pongraca v prostorno farno cerkev. Naprej se nese Pliberška črna zastava z bakljenojci. Za njo stopa in cepetlja šolska mladež s svojimi učitelji, — za to grejo možki v dolgi vrsti in v najlepšem redu, — za moztvom mrtvaški križ spremljan z gorečimi bakljami, — za križem lovcí v prazničnej obleki s črnimi mrežastimi trakovi, s svečami in noseči krasne vence. Prišla je tudi zdatna množica drugih prijateljev, gospej in gospodarjev iz bližnjih in daljnih krajev. Pred mrličem koraka z gorečimi svečami 18 duhovnih bratov. Žalostno njih petje „Miserere“ se ginljivo tužno razlega po snežni ravnini. Prišli so iz domače in iz treh drugih dekanij. Največ iz Dobroljske dekanije s svojim visokovrednim g. proštóm. Došlo bi jih gotovo še več, ako ne bi bili mnogi zavolj praznika zadržani. Za mrličem se gneti in potiska

ženstva brezštevila množica. Verno ljudstvo glasno moli in priporoča dušo božjemu usmiljenju. Oh kako je vse lepši pogreb katoliškega duhovnika na deželi od pogreba najimenitnejšega bogatina v mestih! V mestih se šopirite pri pogrebi navadno le baharija in gizdavost brez molitve; na deželi pa je odkritosrečno obžalovanje z molitvijo! Mestjani pri pogrebi pokriti, kmetje razkriti; mestjani se med potom pogovarjajo, prosti ljudje pa žebrajo sv. rožnivenec! Oboji so kristjani, pa kakošen razloček! — Mrtvega župnika zanesli smo v cerkev in opravili za nje cerkvene molitve. Po končanih opravih stopijo zmed pričujočih duhovnov najstarejši prijatelj rajnega župnika, visokovredni gospod dekan V. Bergman na prižnico, in kažejo z ginljivimi besedami farmanom, koliki zaklad so zgubili v rajnem župniku. Prebritka žalost je vsem trgala srce, in jok bil je tako silovit, da so zamogli gospod govornik govoriti le malo sreča pretresajočih besedi. Po končanih opravih in mešah hranili smo truplo dragega prijatelja pri misijonskem križu na južnem kraju cerkve, kjer bo privabilo južno solnce zgodnjih spomladanskih cvetic na njih tihi grob. Tam počiva domači sin v posvečeni domači zemlji, in tu so domači pevci in pevkinje z g. Ozbičem iz Celovca in domačim g. učiteljem Šetino še en stavek od g. Levičnika v slovenski jezik prestavljene Tomaževičeve v slovo zapeli. Njih spomin ostane pri vseh v blagoslovu.

O blagi mož, dragi slovenski brat, zvesti pastir, skrbni oče svoje fare, moj nekdanji ljubljani župnik, nepozabljeni gospod Habnerjev Janez! ne zameri, da se jaz predrzmem hvaliti tvoje lepe lastnosti, ki sem te vedno ljubil in spoštoval. Ne morem si kaj, da ne bi razlil v pero vsaj nekoliko od prebitke žalosti, ki mi trga srce; ker na tvojem grobu obžaluje slovenska domovina zvestega sina, sv. katoliška cerkev pridnega mešnika, in mi tvoji duhovni bratje najboljšega prijatelja. Tebi ostane tihi grob, nam pa britek žalost! Živel si na svetu ubožen, ves pohleven, od nekterih nepoznan; bogat dobrih del in svetih čednost si sklenil svoje življenje. Kakor si bil nam in vsem Šmihelskim farmanom dober prijatelj v življenju, tako nam boš gotovo pri nebeškem Očetu tudi dober priprošnik!

Iz Prevaljske okolice. (Alpine Montangesellschaft in njeni delavci.) Brali smo v Celovškem vladnem časniku, da tistim gospodom, ki so pri „Alp. Montangesellschaft“ nese denar v delnicah (akcijah) po deset od sto na leto. Ali je po krščansko, da gospodarji vlečejo tako lepe dobičke, svoje delavce pa plačujejo prav slabo? Delavci v fužinah in rudokopih imajo težko in nevarno delo, pa se komaj preživijo, tako borno so plačani. Zadosti bi imeli gospodarji, ko bi jim denar nesel 5 ali 6 od sto; drugi dobiček pa naj bi se obrnil v prid in pomoč pridnim delavcem; kakor delajo katoliški fabrikanti ob Reni, v Švici in drugih deželah. Bog daj še nam takih bogatašev!

Iz Ljubljane. (Za mladino in za „Vrtec“.) Mladina naj se uči! Pa vsake bukve niso za mlade ljudi. Kdor hoče, da bi njegovi otroci brali kaj lepega in podučnega, da bi ostali zvesti sv. katoliški veri in slovenski domovini, naj jim naroči

časnik „Vrtec“, ki je pisan nalašč za mladino. List se priporoča sam. Kdor ga videti želi, naj le piše na vredništvo „Vrteca“ v Ljubljano, gotovo mu bo poslalo kak list na ogled. Da ga otroci le enkrat vidijo, gotovo bodo tako dolgo prosili očeta, da jim ga bo naročil. „Vrtec“ velja 1 gld. 30 kr. na pol leta, in izhaja, kakor smo že rekli, v Ljubljani, mestni trg št. 23.

Kaj dela politika.

Vse stranke se že pripravljajo za prihodnje volitve v državni zbor. Po nemškoliberalnih listih je bil velik vriš in ropot, ko so zvedeli, da je tudi konservativna stranka na Koroškem razposlala nekaj volilnih oklicev po deželi. Tisti slavni koroški „mir“ je že spet v nevarnosti! Liberalci mislijo, da so na vse večne čase le oni gospodarji Koroške dežele, in da se drugi še ganiti ne smejo, kakor bi mi ne imeli nobenih postavnih pravic! Pa naj le ropotajo in vpijejo, nas Slovencev s tem ne bojo splašili, mi bomo delali po postavah in volili, kakor se bo zdelo nam najbolje. Ne potrebujemo liberalnih podukov.

Veliko se govori po časnikih o „jugoslovanskem klubu“, ki ga mislijo napraviti slovenski in dalmatinski poslanci. Še česka „Politika“ se jezi nad tem predlogom. Pa njo bi tudi lahko kdo vprašal: Zakaj so pa moravski poslanci izstopili iz Hohenwartovega kluba in se pridružili češkemu?

Primorski Lahi tudi govorijo o tem, da bi bilo dobro, osnovati poseben „italjanski klub“. Potem bo prišel pa še „nemški klub“. Nemškoliberalna stranka se je namreč razcepila na dvoje: eni so za jude in jih podpirajo, drugi so proti judom.

Madjarski in nemškoliberalni listi se hudo jezijo nad hrvaškim škofom Strossmajerjem; ker ta visoki gospod so zvest narodnjak in se ne udajo vsaki sapici. Govorijo celo, da bo madjarski minister Tisa pustil škofa odstaviti in v samostan zapreti. Bo pa že še nekaj vode oteklo, prej da se to zgodi.

Nemški kancelar Bizmark hoče povišati colnino na žito, ki se dovozuje na Nemško. S tem bo najhuje zadel Ruse, v drugi vrsti pa tudi nas Avstrijance. Naša vlada si lahko pomaga, ako si hoče: naj postavi ona visoko colnino na vse izdelke, ki pridejo k nam iz Nemčije, pa smo „bot“, kakor bi rekel Primorec. — Tudi v Ameriki hočejo ustanoviti katoliške velike šole (vseučilišče). 800.000 dolarjev t. j. 1.600.000 gld. imajo že nabranih. Denar bo tam kmalo skupaj. Šole bojo postavili ali v Novem Jorku ali pa v Chigagu. Lep izgled za nas! Bog daj tako srečo tudi za Solnograško katoliško vseučilišče. — V mestu Baltimore v narodnem koncilu zbrani škofje severne Amerike poslali so kaj lepo in ginljivo pismo na nemške škofje. Občudujejo in hvalijo njih versko stanovitnost in srčnost. Bizmark, ki je rekel, da so samo nemški škofje tako trdovratni, da v verskih rečeh ne odjenjajo, bo zdaj spoznal, da so v tej reči ene misli vsi katoliški škofi celega sveta.

Gospodarske stvari.

Gorje našim kmetom!

(Iz Kanalske doline.)

(Konec.)

Druga sitnoba za troparje so dragi pastirji. Prejšnje dni, ko vlada še ni tolike se v nemala za šolsko omiko, so troparji imeli svoje fante ali pa fante iz soseseke za pašo, da so jim zaganjali ovce in koze. Pastirčki so bili po ceni. Zdaj pa je druga. Dokaj let so morali troparji svoje fante do 14. leta pošiljati v šolo, ali pa so morali iti naloženo kaznino posedat v „kajho“, kedar so pa fantje iz šole dorastli, so šli se učiti rokodelstva ali pa po svetu za kruhom. Troparji so morali pastirjev si najeti iz Trente, Čezsoče in drugih vesi Bolške okolice. Kedar so pa ti videli, da drugi po svetu lepši denar služijo, so tudi oni tirjali več in več, da se troparjem z malim tropom ni več izplačala ovčjereja; jeli so jo popuščati.

Tretjič jame troparjem tudi sveta primanjkovati. Kako to? Saj planin in senožeti ni poplanknila Drava ali Zila? Tega ne, pa gospodarjem so prišle z rok, in grajščini ali grofu v last ali pest. Veči del posestva Kanalcianov je v planinah, v senožetih. Ko je začela cena senu padati, delavske dneve pa le rasti, so kmetje spoznali, da jim senožeti malo ali nič ne nesejo. Ponujali so jih grofu in ta se jih ni branil, še celo dobro jih plačuje in s tem doseže dvojni dobiček. Prvič kapitale varno naloži, drugič se izogne pravd in stroškov zaradi mej in motenih posestnih pravic. V teku 15 let si je pridobil blizo da vse senožeti, ki se mej z grofovimi gojzdi, in še vedno ima jih na ponudbo. Ljudje so pa primorani senožeti prodajati, ker družega nimajo prodati. Nekteri zlezejo v dolgove po velikih dotah, ki jih stariši izrečejo svojim otrokom, drugi po drugih potih ali bolje reči klancih, ker takemu vozniku ki v dolgove leze, ne pomaga zaverati. Ako so pa senožeti preč, tudi sena ni več, s čim pa potem rediti živino?

Spet nekteri so drobnico prodali in si kupili govejo živino en par ali dva para volov, ker je nekoliko let spravljanje tržnega lesa iz gor donášalo nekaj kruha. Tudi to je zdaj preč.

Kako je šla ovčjereja nazaj, nam kažejo sledeče številke: Pri štenji l. 1870 so imeli Žabničanje čez zimo 1133 ovac, 524 koz; o planinskem času so imeli 2 tamara in pri tamaru na Višarjih 600—700 glav. Lani (1883) pa je bilo menda komaj še 500 glav, drugi tamar so pa že davno popustili. Leta 1870 je bilo še 35 troparjev, zdaj le več 24.

Te dni se je pred cerkvijo oklicalo, da troparji ne smejo koz pasti v parcelah, ktere se pogozdujejo, v kterih so drće ali pa so v prevod djane. To je nov, hud vdarec za troparje. Po tej prepovedi bo jim nemogoče koze rediti, če pa koz nimajo, se tudi ovčja reja ne splača. V strmine in med skalovje ne more goveja živina, po ravnini pa nema dosti piče fin paše. Če pa živine ne bo, s čim bomo gnojili tukajšne prodnate njive?

Slednjič naj še omenim druge hude rane za kmečki stan, ktera se nahaja pa tudi drugod, in to je preobilno življenje, potrata denarja za vpi-

janljive pijače in mestne šege in obleke. Dobri časi do leta 1875, obilni zaslužki pri drvarenji in železničnih stavbah, povrh pa še odkupnine rešene za zemljišče v železnično porabo, so ljudi nekako razvadile, to je, ljudje so se navadili nekterih potreb, ki jih ni treba in nekterih slasti, ki so jim bile prej neznane; čreva so se raztegnile in zdaj je težko, jim kaj utrgati. Da je vse to resnica, le pridite in pogledjte sem! Popred je bil po večih vaseh en kramar, ki je prodajal sladkor, kavo in cikoriije; po manjših vaseh še enega ni bilo. Zdaj ima vsaka vasica že po 2, 3, 5 ali še več takih prodajalcev. Popred je po večih vaseh po 1 oštr iz špirta napravljaj žganje, zdaj je teh žganjarij vse polno. In vsi živijo, kar jim iz srca voščimo, to pa kaže, da jim ljudje dajo velik zaslužek. Pri tem propada blagostanje in moralni čut, to pa obžalujem. Ker se kmečko in poljsko delo v primeri z drugimi deli in kraji slabo plačuje, gre mladi svet na tuje; po vseh kronovinah obširnega cesarstva najdeš Kanalciane, še celo na Turško in v Ameriko gredó. Tako se kriči število gospodarjev, družin in duš, tako, da se je število duš v 20 letih skrcilo skorej za 200 v eni sami fari. To je naš stan, — vesel gotovo ni. — Pa kaj bi hasnilo tožarenje ali zdihovanje; treba je iskati pomočkov za našo bedo.

Kje so pa? V apoteki jih ni dobiti, in tam bi bili tudi predragi. Narcenejši pomočki so domači pomočki; ljudje jih imajo sami, toda rabiti jih nočejo. Prvi pomoček bi bil: Ne ceniti svojih posestev previsoko, saj se pri prodaji po posilni dražbi nikdar ne doseže cenjena cena, upniki zgubijo, in hranilnice se branijo v Kanalsko dolino dajati posojil na kmetije. One že vedo, zakaj. Če svojih posestev ne bote precenjevali, bote manjše pristojbine plačevali in gospodarja ne oblagali s prevelikimi dotami, po kterih mora priti na kant.

2. Povrnite se k treznemu in zmernemu življenju in primerni noši in obleki; bote videli, da domača obleka bolj greje in se manj trga, kakor kupljena po štacunah.

3. Ker je v dolini dela premalo, poprimite se spet zidarstva in tesarstva, kakor vaši očetje in dedje, ki so jeseni nosili dobro napolnjene mošnjice domu. Kazalo še bi, da se naučite drugih stavbarskih del, kakor obdelovanja kamnov in kar je drugega. Potem ne bo treba za vsako delo najemati Lahov. Pač bi še bilo več povedati; pa dopis mi je pod peresom rastel, da je širji, ko Kanalska dolina, to jes tako zastopim, da prej prehodim našo dolino počez, kakor da preberem ta spis.

Za poduk in kratek čas.

Stari in novi čas.

(Iz nemškega.)

Železnica.

Buzakljuna! kako smo zijali mi mladi dečki, ko so ljudje pravili o železnem vozu, kateri sam teče in ne potrebuje ne kónj ne volov za uprego! Koliko je bilo razgovora o tem na vasi, v gostilnici, pred cerkvijo po službi Božji in tudi doma med domačimi in posli! Mnogi tega niso hoteli

vrjeti, čeravno je Lipnik zatrjeval, da je govoril z nekim mesarjem, ki se je že sam vozil po železnici. Pravil je tisti mesar, da se je vozil pol ure in je prišel pet ur daleč. „To ni mogoče!“ reklo jih je največ. Drugi pa so rekli: „Če je to res, potem goni ta voz sama hudoba iz pekla!“ Naenkrat se je razširila vest, da bo šla železnica tudi skozi našo vas! V celem kraju zdaj ni bilo drugega pogovora, kakor o železni cesti in železnem vozu.

Na enkrat je prišlo veliko delavcev, in ti so začeli kopati, odnašati griče in zasipati jarke. Naradili so svojo cesto, položili počez hrastova debela in na nja pribili železne šine. Nekega dne je prigrmel po tej cesti železen voz brez konj ali volov; za seboj pa je vlekel dvajset do trideset drugih vozov. Vse je letelo gledat te vozove. Dolgo je že od tega, pa vidim jih še, kakor bi bilo včeraj, kako so tam stali stari in mladi, ženske in otroci, ter odprtih ust gledali to čudno prikazen. Različne so bile misli vaščanov o železnici. Mladina je bila novotarije vesela in si obetala od nje mnogo dobrega. Starejši možje pa so zmajevali z glavami. „Sadja ne bo več“, rekel je stari Šime, „ta dim iz železnega voza ga bo pokončal“. „Boste videli“, reče na to Jezernik, „koliko bo hiš pogorelo od teh isker, ki letijo na vse strani!“ Najhuje pa je tarnal stari Andrejček, (Bog mu daj dobro, saj je že umrl). „Mi smo pri kraju“, je rekel, „spominjajte se mojih besedij! Za kmeta je to največja nesreča. Kdo bo od nas kupil še kakega konja ali vola, če bodo zanaprej vozili ljudje s tem železnim vozom? Če pa konj ne bo, potem tudi ovs ne bodo potrebovali. Kdo bo še drva kupoval od nas, če bo ta voz vlačil v mesta kar cele gore premoga? Mi smo zgubljeni, to vam povem! Spomnili se bote še na moje besede!“

Tako je tožil stari Andrejček, in mnogi so mu pritrjevali. Začelo jih je skrbeti, kaj bo!

Tega pa dobri ljudje še pomislili niso, da bo železni voz pripeljal seboj tudi čisto nov čas! Odnese pa je „stari, dobri čas“. Ali je bil stari čas res tako „dober“? Po eni strani je bil res dober, po drugi pa spet ne. Ravno o tem hočemo nekaj več spregovoriti.

(Dalje pride.)

Smešničar.

Ko je še sv. Peter hodil po svetu, prišel je tudi v naše kraje. Najprej je srečal Slovence, ga podučil v slovenskem jeziku in ga krstil. Potem je došel Nemca, ga podučil po nemško in ga krstil. Naleti na nemškutarja in ga praša: „Ali si Slovenec ali Nemec?“ Nemškutar reče: „Jes sem Nemec“, čeravno revež ni razumel prav nemško. Sv. Peter ga je tedaj podučil po nemško in potem krstil. Pa nemškutar je bil zmirom le slab kristjan, ker ni prav zastopil naukov sv. Petra. Zato se godi še v naših časih tako. Nemškutarji so sicer krščeni, pa vender nemajo trdne vere; kajti slovenskega poduka se bratijo, nemški poduk pa zastopijo le na pol.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Šoli na Vratah so svitli cesar podarili 300 gld. — Č. g. dr. Nemeec, prof. cerkvenega prava v Celovškem bogoslovju, spisal je knjigo „Die Pfarrconcursprüfung“. Dobi se v bukvarni A. Raunckerja v Celovcu za 70 po pošti za 75 kr. Več prihodnjč. — Sl. Koroška deželna vlada je ukazala, da se morajo popisati vsi Borovski puškarji. Razdelili se bojo potem na tri vrste: V prvo vrsto spadajo taki, ki izdelujejo in prodajajo cele puške (puškarji, fabrikanti, liferanti); ti morajo imeti uradno dovoljenje (Concession). V drugo vrsto spadajo taki, ki izdelujejo le posamične puške (kose) in imajo pri delu tudi tuje ljudi za pomočnike. Taki morajo se preskrbeti z obrtnim listom (Gewerbeschein). V tretjo vrsto se pa štejejo taki, ki izdelujejo posamične kose le z domačimi ljudmi; ti se pa ne štejejo med obrtnike, ampak to je po postavi le „domača obrtnija“ (Hausindustrie). — Na Koroškem se snuje „družba z mernih ljudi“, ki bo imela podružnice tudi po deželi in delala na to, da se ne bo pilo toliko žganja. Bog daj srečo! — V Št. Pavlu je notarski pisar Glandorfer odnesel svojemu gospodu 400 gld. in jo popihal. — V bolnišnici usmiljenih bratov v Št. Vidu je bilo lanske leto 836 bolnikov, med njimi jih je umrlo samo 45. Med bolniki je bilo 681 Korošcev, 67 Kranjcev, 43 Hrvatov, 33 Štajercev, 11 Primorcev, 9 Tirolcev, 8 Čehov itd. Iz tega se vidi, koliko bolnikov najde pomoč pri bratih, in da se ne gleda na narodnost. Če pridejo tedaj usmiljeni bratje pobirat milodarov, ne odganjajte jih brez daru. — Novi vrednik časnika „Freie Stimmen“ g. Gewinner govori zmirom o „privandranih Kranjcih“, češ da le oni „nemir“ delajo na Koroškem, ter jih imenuje „aus Tomanien importirte Hetzer“. Pri tem pozabi, da je on sam iz Moravskega „privandran“, ki je prišel nemir delat na Koroško, toraj je „ein aus Mähren importirter Hetzer“; naš list pa vredejuje in pišejo Korošci. Mi Vas imenujemo, g. Gewinner, zdaj pa Vi imenujte tiste „privandrance“, če jih veste! Zapomnite si to, g. Gewinner! — Novi finančni vodja Koroški baron Czörnig je pokazal precej, ko je prišel v Celovec, kam da ga vleče srce. Prišel je namreč k občenemu zboru nemškega planinskega društva in se zahvalil odboru, da tako dobro deluje. Pa že pred leti je izišla knjižica, kjer se je očitalo temu društvu, da deluje v pruskem duhu. — Na Jepi je 14. t. m. bliskalo in grmelo, potem je pa začel spet sneg padati. — Snega imamo na Koroškem toliko, da je groza; v Guštanjski okolici je podrl že sedem streh; ko bi jug potegnil, imamo pa spet povodenj. Bog prenesi! — Rudarski oskrbnik g. Punzengruber je dobil zlati križec in njegovi tovarši so mu v Polani napravili veselico. To ni nič hudega. Pa to je bilo nepotrebno, da je g. Rieger začel govoriti o nemškem šulferajnu. Pri tej priliki smo zvedeli, da je g. Punzengruber ud pri štirih „ortsgrupah“ šulferajnerskih, in sicer pri treh koroških in pri eni kranjski. Pri tej veselici je bil tudi g. vladni svetovalec Webenau iz Velikoveca. Kaj si je neki mislil, ko je Rieger

začel jezdit nemškega konja? — V Kanalski dolini morajo delavci noč in dan sneg kidati, da more vlak naprej; vendar se je prigodila nesreča; dva vlaka sta vkup trčila in nekteri ljudje so ranjeni. Hoja je nevarna, ker se pogostoma vdirajo plazi. — Iz Ljubljane smo dobili tiste številke, ki so bile vlečene pri loteriji „narodnega doma.“ Kdor ima tedaj kako srečko in še ni iz „Naroda“ ali „Slovenca“ zvedel, če je kaj zadel ali ne, tak lahko to izve pri nas. Da bi vse številke ponatisnili v „Miru“, za to nemamo dovolj prostora.

Na Kranjskem. Tako lepega lista Slovinci še nismo imeli, kakor je „Slovan“. Podoba v prvem listu „Rojstvo Kristusovo“ je sama toliko vredna, kolikor list za četrto leta velja. Tudi spisi so jedernati in odločno narodni. — V Ljubljani se je ustrelil davkar Wawreczka, hud nemškutar. Iz kase je vzel nekaj denarja, pa ga ni mogel povrniti. Lažnjiva Graška „Tagespost“ pa je pisala, da se je vstrelil za to, ker so ga preganjali Slovinci. — Svetli cesar so potrdili postavbo Kranjskega deželne zboru, da sme pobirati po 3 gld. davka od vsakega hektolitra žganja. Pa 3 gld. je še vse premalo! — Na Lepenjcah v Bohinju se je ponesrečil stari kmet Lorenc Mencinger; prišel je pod sani in ostal mrtev. Bil je poštenjak in dober kristjan; zapustil je ženo in šest otrok.

Na Štajerskem. V Razvanji, kjer je 100 slovenskih otrok in 3 nemški, so napravili nemško šulverajsko šolo. Kdaj bo ljudi vendar srečala pamet? — Načelnik šolskega sveta v Hočah vabi ob nedeljah, ko duhovnik ne more priti; vendar je katehetu naložil 2 gld. kazni, ker ni mogel priti k seji! — Mlada posojilnica v Pišecah dobro deluje; prvega pol leta imela je že 17.000 gld. prometa (v promet se šteje ves denar, kar se ga uložijo in kar se ga izposodi.) — Čitalnica v Šmarji pri Jelšah je izvolila č. gospoda Božidara Raiča in dr. Gregorca za svoja častna uda. — Za šolo v Laporji so svetli cesar dali 200 gld. — V Ljutomeru sta dva mladiča očetu ukradla 115 gld. in hotela pobegniti v Ameriko. Pa prijeli so ju že v Mariboru. 96 gld. sta še imela, tedaj je bilo že še za nazajpot od Maribora do Ljutomeru. — Tisti dr. Glantschnigg, ki piše „Kmetkega prijatelja“ (lisjaka), je tak „kmetki prijatelj“, da kmete neprenehoma toži in rubi. Proti enemu samemu posestniku je uložil 42 eksekutivnih dražeb. Tisti mož, sam prej nemškutar, se je prijel v slovensko posojilnico, da so mu pomagali. — Železnico hočejo zidati od Maribora naravnost v Ptuj, tedaj brez ovinka čez Pragersko. — Č. g. dr. Križanič so postali kanonik lavantinske škofije.

Na Primorskem. „Jurjev koledar“ je prišel nekaj pozno, pa je zmirom še dobro došel. Nahaja se v njem veliko kratkočasnega berila. Koruškim kmetom se jako dopade. — Neki Istrijan je daroval 60.000 gold., da se v Istri ustanovi kmetijska šola. To je hvale vredno, pa kdo ve, v katerem jeziku se bo podučevalo, laško, hrvaško ali slovensko? Kmetje v Istri so Hrvati in Slovinci; z laško šolo jim ne bo dosti pomagano. — V Jelšanah so umrli č. g. dekan Val. Pušavica. Ta gospod so bili dober narodnjak stare korenine in podpirali so vse slovenske liste. — „Lira in Cvetje“, zbirka poezij, sestoječa iz lirčnih pesnij, balad in dramatične igre „Ljudmila in Privina“

ali pokristjanjenje koroških Slovincov. Spisal gosp. Franc Zakrajšek v Gorici: založila in izdala Ivan Dolinar in Avgust Bremic v Trstu. Cena knjigi, ki v kratkem izide, je 55 kr. s poštnino vred. — Naročnina, naj se pošilja gosp. pisatelju v Gorici, Via Cocevia br. 22, ali pa na uredništvo „Jurja s pušo“, Forriera br. 323 Trst.

Druge avstrijske dežele. Stolna (škofjska) cerkev v Banjiluki v Bosni bo kmalo do delana. Ljudstvo se je veseli, saj pod turško vladno ni imelo cerkve, vredne tega imena. Pa tudi nova stolna cerkev ni taka, kakoršne imamo mi v Ljubljani, Celovcu, Mariboru ali Trstu; ampak komaj taka, kakoršne so naše farne cerkve po deželi. — V neki občini na Dolenjem Avstrijskem je en sam jud, in kaj mislite, kdo je? Učitelj na katoliški šoli! — V Feldkirchu na Predarelskem je pogorela velika predilnica. Na sto in sto ljudi je s tem ob delo in kruh. — V imenu „nemštva“ govorijo pri nas iz Ogerskega privandranj judi. En tak je Bernhard Löwy, kteremu je zamogel dr. Lueger pred sodnijo reči v obraz „ehrlöser Schuft“. (To je bila pravda med „starim“ in „mladim petelinom“ — Kikeriki. Ta govor naj berejo g. Gewinner in drugi privandranj hujškači!

Tu je dežele. Strašen potres je bil na Španskem. Veliko hiš se je podrlo in na sto in sto ljudi so izkopali mrtvih iz razvalin. V nekterih krajih se je zemlja odprla in hiše pa ljudje so se pogreznil v zemljo. V nekem kraju se je pogreznila cerkev, da samo vrh turna še gleda iz zemlje. Strah je velik med ljudstvom. — V Brooklynu v Ameriki je pogorela sirotišnica. 35 otrok je zgorelo, ker so ljudje tako hitro bežali iz hiše, da so pozabili na otroke.

Drobtince. Dva skopuha. Bil je skopuh, ki je v svoji oporoki vse svoje premoženje zapustil drugemu skopuhu, in sicer zato, ker je vedel, da ta njegovega težko prihranjenega denarja ne bo zapravil tako hitro. V tem se tudi ni zmotil. Mrtvi skopuh je imel namreč samo eno oko; in ko je v oporoko zapisal, da dobi tisti 100 gld., kdor bo njemu oči zatisnil, ni hotel živi skopuh izplačati 100 gld. ampak samo 50 gld. in je rekel: „Ranjki je imel le eno oko, toraj mu ni bilo treba zatistiti obeh oči. Za eno oko je pa 50 gld. zadosti.“ Kako je ta pravda iztekla, nam pa ni znano.

* Na otoku Cipru je bilo zadnja leta toliko kobilic, da so Angleži najeli 2000 delavcev, da so to požrešno žival pokončevali.

Pridite predragi sosedi Korušci! Vino iz Janžkega vrha blizu Ptuja se proda 20 startinjakov od leta 79, 80 82 in 83 loco Monsberg št. 5.

Apnenico imam pripravljeno in naloženo. Dala bo 600 centov apna. Če tedaj kdo apna potrebuje, naj se oglasi, bom pa apnenico zažgal. Zdaj imajo vzniki čas.

Matija Mihev

na Brezgovem Vrhu, pošta Gutenstein.

„Jur s pušo“ ima železno dušo in hudo pušo, katero je kupil v Borovljah. Dvakrat na mesec naredi velik lov na dihurje in nemčurje, lahone in framazone. Velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Izhaja v Trstu, po novem letu v večji obliki. Kdor ga ne naroči, mu je lahko žal, in ga bo še rad pri drugih izposojeval.

Cerkvena oprava vsake vrste, mašna obleka, svete posode, podobe svetnikov, križevi poti itd. dobijo se pri meni na izbiro. Imam izvrstne „večne luči“, in pravo, lepodišeče kadilo iz Indije.

Janez Heindl

na Dunaji, Stefansplatz, fürsterzbischöfliches Palais.

Podpisani priporoča se p. n. občinstvu, poseben prečastiti duhovščini, za izdelovanje slik, podob, oltarjev, prižnic, križevih potov itd. iz lesa, iz kamna in iz pravega angleškega Portlandmarmor-cementa. Vse cerkvene dela in prenovljenja spadajoča v mojo stroko izdelujem trdno in po najnižji ceni.

Fr. Ozbič,

cementni tehnik, podobar in pozlatař
šolske ulice št. 17. v Celovcu.

Za darila

se posebno priporočajo
moji vsakovrstni

šivalni stroji,

ki se lahko plačajo
tudi na mesečne
obroke.

Cenike pošiljam zastoj.

Tudi se take mašine pri
meni popravljajo.

Janez Kozmič
Celovcu (Klagenfurt)
10 Wienergasse 10

Zvonove lijejo **Janez Dencelnovi sinovi** v Mariboru, kakoršno težo in kakoršen glas kdo želi. Dencelnovi zvonovi so od nekdaj na dobrem glasu.

Zahvala. Mi smo za našo cerkev pustili uliti tri zvonove pri Dencelnovih sinovih v Mariboru na Štajerskem. Zvonovi so lepo uliti, imajo lepo obliko in opravo, in prav lep, veličasten glas. Iz prijaznega hriba v Lipi prepevajo čast Bogu, pa tudi čast poštenega mojstra Dencelna, katerega z dobro vestjo priporočamo cerkvenim predstojnikom po Koroškem.

Cerkveno predstojništvo v Lipi pri Vrbi 11. novembra 1884. Janez Marinič, župnik; Primož Košat, Anton Kovačič, cerkvena ključarja.

Izurjen godec išče službo organista ali pevovodje. On ima 13 let prakse, zna izvrstno igrati na trompete, gosli „flügelhorn“ itd. pa tudi v note staviti. Dopisi na vredništvo „Mira“.

Loterijske srečke

od 17. januarja.

Line	51	38	76	46	65
Trst	77	76	7	81	57

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	30	6	65
rž	4	60	6	75
ječmen	4	10	5	15
oves	2	35	2	88
heda	3	10	4	25
turšica	3	30	4	15
pšeno	8	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	—	6	25
krompir	1	20	1	50

	na kilo	
	gld.	kr.
goveje meso	—	60
telečje meso	—	66
svinjsko meso	—	64
koštrunovo	—	44
maslo	1	06
puter	—	96
prekajen špeh	—	76
frišen špeh	—	60
mast	—	74
100 kil sena	2	—
100 kil slame	1	50
100 kil deteljnega semena	44	—

Zavolj obilnega snega se je pripeljalo malo žita na sej. Zavolj tega so se tudi drva nekoliko podražila.

Živinski sejmi na Koroškem meseca februarja.

3. febr. v Kočanah (Kötschach), Dobrijah, Brežah, v Sachsenburgu in Weitensfeldu; 16. febr. v Kotarčah (Guttaring) in v Rojah (št. Pavelski okraj); 17. febr. v Greifenburgu in v Liesingu (okraj Kotschach) 21. 28. febr. v Volšberku; 23. febr. v Štarem dvoru in št. Lenartu v labudski dol.

V tretjič pridejo na dražbo:

29. januarja. Zedlacherjeva kmetija v Ueberfeldu (pri Kraigu), cenjena 3083 gld., pri okrajni sodnji v št. Vidu.
31. jan. Kačičeva kmetija v Štosavi, cenjena 4082 gld. pri okr. sod. v Podklostru.
3. februarja. Švantnerjeva bajta v Gassen, cenjena 124 gld. pri okr. sod. v Paternijanu.
9. febr. Posestvo Friderike Ueberbacher pri Celovcu, cenjena 1719 gld., pri deželni sodnji v Celovcu.
13. febr. Leitnerjeva kmetija v zgornjih Jerglicah, cenjena 2276 gld., pri okr. sod. v Rožece.
19. febr. Pavličeva bajta v Črni, cenjena 1450 gld., pri okr. sod. v Pliberku.